

अङ्गुल m. 1) *Finger* Rāmān. zu AK. im ÇKDr. — 2) *Daumen* H. 592. — 3) *die Breite des Daumens* (als Längenmaass) = 8 *Gerstenkörner* Vāśp. zu AK. im ÇKDr. 12 *Angula* = 1 *Vitasti* (Spanne) AK. 2, 6, 2, 35 (वितस्तिद्वादशाङ्गुलः). 24 *Angula* = 1 *Hasta* (die Entfernung vom Ellbogen bis zur Spitze des Mittelfingers) H. 887. (चतुर्विंशत्यङ्गुलानां हस्तः); vgl. BHATTOTPALA in Verz. d. B. H. S. 245, N. 3. दशभिरङ्गुलैः Mīr. 140, ult. n. न ह्यविद्धं तयोर्गात्रे बभूवाङ्गुलमन्तरम् (? अङ्गुल) R. 6, 20, 22. शङ्कुर्दशाङ्गुलः M. 8, 274; vgl. दशाङ्गुलः. Die Grammatiker erwähnen अङ्गुल nur am Ende von bestimmten Zusammensetzungen und zwar als Substitut von अङ्गुलि P. 5, 4, 86. 114. Vop. 6, 19. 51. 57. — 4) N. eines Rishi = वात्स्यायन, चाणक्य u. s. w. H. 834. — Vgl. अङ्गुरि, अङ्गुलक, अङ्गुलि, अङ्गुष्ठ. अङ्गुलक (von अङ्गुल) am Ende einer adj. Zusammens.: so und so viele *Daumenbreiten messend*: षोडशाङ्गुलकं त्रये माण्डलम् Jāg. 2, 106. अङ्गुलि U. 4, 2. f. Siddh. K. 247, b, ult. 1) *Finger, Zehe* Nāigh. 2, 5. H. 616 (अङ्गुष्ठाङ्गुलिमध्यतः). an. 3, 624. VS. 18, 22. 20, 6. Çat. Br. 1, 1, 2, 16. अङ्गुलीः — अचते, अचत 3, 4, 2 — 5. Kāty. Çr. 7, 3, 7. — न्यचति Çat. Br. 3, 1, 2, 25. 2, 4, 36. — विमृजते Kāty. Çr. 8, 7, 29. एकविंशो ऽयं पुरुषो दश कृत्या अङ्गुल्यो दश पाथ्या आत्मैकविंशः Ait. Br. 1, 19. Çat. Br. 3, 1, 4, 23. 8, 4, 1. M. 2, 59. 8, 368. 9, 277. Jāg. 3, 86. Çāk. 73. 142. अङ्गुलिपर्वन् n. *Fingergelenk* Kāty. Çr. 3, 4, 9. 22, 8, 16. अङ्गुलिपर्वज्जन 5, 4, 33. अङ्गुलिप्रौञ्जन n. *Waschwasser für die Finger* Çat. Br. 1, 2, 2, 18. अङ्गुल्यतर *Zwischenraum zwischen den Fingern* Kāty. Çr. 3, 4, 11. — 2) *Daumen* Uṇādik. im ÇKDr. — 3) = अङ्गुल 3. nach द्वि und त्रि Vop. 6, 57; vgl. AK. 2, 9, 86: माने तुलाङ्गुलिप्रतयेः. — 4) *der Finger am Ende des Elefantentrüssels* H. 1224. an. 3, 624. करिक्ताङ्गुली AK. 3, 4, 16. — 5) *das männliche Glied*: योनावङ्गुलिप्रतयेण Vivāda. 113, 12. 15. 19. 114, 1; vgl. δάκτυλος. — Vgl. अङ्ग, अङ्गुरि, अङ्गुल, अङ्गुली, अङ्गुष्ठ. अङ्गुलितोरण (अङ्गुलि + तोरण) n. *die in Form eines Thorbogens (तोरण) halb geschlossene Hand* (= अर्धचन्द्र) Hār. 114. ÇKDr.: चन्द्रनादिवारा ललाटे कृता ऽर्धचन्द्रः mit Anführung der Hār. als Autorität; vgl. auch Wilson. अङ्गुलित्र (अङ्गुलि + त्र) n. Siddh. K. 249, b, 3. = अङ्गुलित्राणा. गोधाङ्गुलित्रासक्तिः R. 2, 100, 22. तलाङ्गुलित्रवान् 87, 23. अङ्गुलित्राणा (अङ्गुलि + त्राणा) m. (?) P. 6, 3, 12, Sch. *eine Art Fingerhut zum Schutz des Daumens gegen das Anstreifen der Bogensehne beim Schiessen*: बद्धगोधाङ्गुलित्राणा adj. R. 1, 24, 9. 2, 23, 26. — Vgl. गोधा und कृत्वा. अङ्गुलिमुद्रा (अङ्गुलि + मुद्रा) f. *ein am Finger getragener Siegelring* AK. 2, 6, 2, 9. H. 664. Çāk. 135, v. l. अङ्गुलिमुद्रिका f. von und = अङ्गुलिमुद्रा Rāmān. zu AK. im ÇKDr. अङ्गुलिमोदन (अङ्गुलि + मोदन) n. *Schnippchen* Trik. 2, 6, 27. ÇKDr.: अङ्गुलिद्वयमर्दननातशब्दः. अङ्गुलिषड्ग (अङ्गुलि + सङ्ग) P. 8, 3, 80. 1) m. = अङ्गुले: सङ्गः — 2) adj. अङ्गुलिषड्गा यवागूः । अङ्गुलिषड्गा गाः सार्धतः Sch. अङ्गुलिसंदेश (अङ्गुलि + संदेश) m. *Schnippchen* Hār. 203. अङ्गुली (von अङ्गुलि) f. 1) *Finger* AK. 2, 6, 2, 33. H. 592. Mēd. 1. 58. M. 8, 367. Çāk. 138. Ragh. 1, 28. कनिष्ठायामप्यङ्गुल्यो धातुर्मम स रत्नसः । दुःखं कर्तुमर्थातः R. 3, 51, 7. Bildl.: ज्वालाङ्गुलीभिर्भगवान्विभ्रम्य स कु-

ताशनः R. 5, 82, 15. — 2) *der kleine Finger am Ende des Elefantentrüssels* Mēd. 1. 58.

अङ्गुलीक (aus अङ्गुलीयक verstümmelt) m. (ÇKDr. m. n.) *Fingerring* Trik. 2, 6, 32.

अङ्गुलीपञ्चक (अङ्गुली + पञ्चक) n. *die fünf Finger der Hand* Rāśan. im ÇKDr.

अङ्गुलीय (von अङ्गुलि) P. 4, 3, 62. m. n. ÇKDr. *Fingerring* R. 1, 3, 25. Çāk. 138. 17, 3. 108, 7.

अङ्गुलीयक (von अङ्गुलीय) n. (ÇKDr. m. n.) *Fingerring* AK. 2, 6, 2, 9. H. 663. Hār. 173. Çāk. 79, 14. 85, 7. 110, 16.

अङ्गुलीसंभूत (अङ्गुली + संभूत (von भू + सम्)) 1) adj. *am Finger entstanden*. — 2) m. *Nagel (am Finger)* Rāśan. im ÇKDr.

अङ्गुष्ठ P. 8, 3, 97. im Veda अङ्गुष्ठे, in der klass. Spr. अङ्गुष्ठ Çānt. 1, 15. m. 1) *Daumen* AK. 2, 6, 2, 33. H. 592. Âçv. Gāh. 1, 3. u. s. w. Bāh. Âr. Up. 6, 4, 5. अङ्गुष्ठ Çat. Br. 1, 3, 5, 7. 3, 1, 2, 4. अङ्गुष्ठप्रभृति adv. Kāty. Çr. 7, 7, 15. अङ्गुष्ठपर्वमात्र 1, 9, 6. अङ्गुष्ठपर्ववृत्तपुष्कर 1, 3, 38. अङ्गुष्ठमूल M. 2, 59. — 2) *die grosse Zehe* H. 617. Kāty. Çr. 3, 1, 7. पादाङ्गुष्ठ R. 1, 1, 63. 4, 9, 91. — 3) *die Breite des Daumens* (als Längenmaass) = अङ्गुल 3. Trik. 2, 2, 2. अङ्गुष्ठमात्र Kāthop. 4, 12. 6, 17. Çvetāçv. Up. 3, 13. Sāv. 5, 16. अङ्गुष्ठमात्रक N. 14, 9. — Vgl. अङ्ग, अङ्गुरि, अङ्गुल, अङ्गुलि.

अङ्गुष्ठा (von अङ्गुष्ठ) adj. *am Daumen befindlich* (Nagel) Kāty. Çr. 7, 2, 8.

अङ्गुष्ठा m. 1) *Pfeil*. — 2) *Ichneumon* Uṇādik. im ÇKDr. — Vgl. अङ्गोपिन्, अङ्गुष.

अङ्गुष्ठा (अङ्गु [loc. von 3. अङ्गु] + स्था adj.) adj. *in einem Gliede sitzend*: वृत्तासं सर्वं नाशयिष्यामि यश्च पर्वसु AV. 6, 111, 1.

अङ्गुष्ठाभिन् adj. *tönend, rauschend* (?) heisst der Soma SV. 1, 6, 1, 4, 6. II, 4, 2, 2. — Vgl. अङ्गुष.

अङ्गुष्ठ (von 3. अङ्गु) adj. *in den Gliedern befindlich*: ये अस्या ये अङ्गुष्ठाः सूचीका ये प्रकङ्कताः RV. 1, 191, 7.

अङ्गु, अङ्गुते, अङ्गुते, अङ्गुता *gehen; sich auf den Weg machen; beginnen; eilen; tadeln, verachten* Dhātup. 4, 35. — Vgl. अङ्गु und अङ्गु.

अङ्गु Sünde Mahābh. zu VS. 4, 27. — Vgl. अङ्गुस्, अङ्गुस्.

अङ्गुस् n. *Sünde* Uṇādik. im ÇKDr. — Vgl. अङ्गुस्, अङ्गु.

अङ्गुरि m. Name eines der himmlischen Soma wächter VS. 4, 27. 5, 32.

Mahābh. zerlegt das Wort in अङ्गु Sünde + अरि Feind.

अङ्गु m. = अङ्गु Yicva im ÇKDr.

अङ्गु m. 1) *Fuss* U. 4, 67. Trik. 3, 3, 329. 3, 5, 3. H. 616. Sch. an. 2, 394. Mēd. r. 6. VS. 2, 8. Vid. 337. — 2) *Wurzel* AK. 2, 4, 1, 12. Trik. 3, 3, 329. H. an. Mēd. वृत्ताङ्गुनि Hit. IV, 9. — Vgl. अङ्गु, अङ्गु.

अङ्गुनामक (von अङ्गु + नामन् m. 1) *ein Wort, das ein Synonym von अङ्गु Fuss ist* (ein solches Wort bedeutet stets auch *Wurzel*) AK. 2, 4, 1, 12. — 2) *Wurzel* AK. im ÇKDr. (falsche Deutung der unter 1. erwähnten Stelle). — Vgl. अङ्गुनामन्.

अङ्गुनामन् (अङ्गु + नामन्) n. 1) *ein Synonym von अङ्गु Fuss* H. 1121, v. l. — 2) *Wurzel* ÇKDr. — Vgl. अङ्गुनामक.

अङ्गुप (अङ्गु *Wurzel* + प *trinkend*) m. *Baum* H. 1114, v. l.

अङ्गुपर्णी (von अङ्गु + पर्णा) f. N. einer Pflanze, *Hedysarum logopodioides* (पृष्णिपर्णी) Rāmān. zu AK. im ÇKDr. — Vgl. अङ्गुवृक्ष.